

номічної безпеки має сенс взяти до уваги факторний аналіз впливу показників екосистеми на зміну результатів господарської діяльності в країні.

Список використаних джерел:

1. ВВП на душу населения в 2010 году [Електронний ресурс] / Статистика стран мира. Обзор / Исаенко А. И. – Режим доступа : <http://iformatsiya.ru/tabl/567-vvp-na-dushu-naseleniya-2010.html>.

2. Численность работоспособного населения стран мира в 2010 году [Електронний ресурс] / Статистика стран мира. Обзор / Исаенко А. И. – Режим доступа: <http://iformatsiya.ru/tabl/568-chislennost-rabotosposobnogo-naseleniya-stran-mira-2010.html>.

3. Aumento del Brutto Inland Product (BIP) [Електронний ресурс] : за даними Національного інституту статистики Іспанії – Instituto Nacional de Estadística (INE). – 2011. – Режим доступа : <http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft35%2Fp009&file=inebase&L=0>.

4. Foreign direct investment, net inflows (BoP, current US \$). Databank [Електронний ресурс] : за даними Всесвітнього банку – The World Bank Group. – 2011. – Режим доступа : <http://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD/countries>.

5. GDP (current US \$). Databank [Електронний ресурс] : за даними Всесвітнього банку – The World Bank Group. – 2011. – Режим доступа : <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>.

6. GDP growth (annual %). Databank [Електронний ресурс] : за даними Всесвітнього банку – The World Bank Group. – 2011. – Режим доступа : <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG/countries>.

7. Государственный внешний долг стран мира 2010. Главные факты. [Електронний ресурс] / 2011. – Режим доступа : <http://www.rusfact.ru/news/eh/2011-03-01-1585>.

Рецензент – д.е.н., професор Тоніха В.І.

УДК 330.142

ПОТОКОВІ ПРОЦЕСИ У ВІДТВОРЕННІ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Щербата М. Ю., викладач

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса

У праці проаналізовано вітчизняний досвід щодо застосування поточкових процесів у відтворенні оборотних активів молокопереробних підприємств, досліджено наукове осмислення впливу поточкових процесів на ресурсну концепцію реалізації економічного потенціалу молокопереробної галузі.

The paper analyzes the domestic experience on the use of flow processes in the reproduction of current assets dairy companies researched scientific understanding of the influence of flow processes on the resource concept of economic potential dairy industry.

Постановка проблеми. Наукове осмислення нових правових, економічних й соціальних векторів в процесах управління фінансовою діяльністю молокопереробних підприємств потребує розробки адекватних механізмів оцінки результатів їх діяльності. Ринкова відокремленість підприємств спрямовує управління ними на нарощення фінансового потенціалу в довгостроковій перспективі, збереження їх майнових ресурсів і ефективне використання джерел їх формування. Управління фінансовими потоками, що інвестовано в оборотні активи, виступає визначальним і стратегічно важли-

вим чинником підтримання й укріплення майнового стану та потенціалу розвитку молокопереробного підприємства. Оцінка ефективності їх використання здійснюється за системою показників, моніторинг та аналіз яких уможливорює запобігання негативним тенденціям і зменшення ризику банкрутства, що є особливо актуальним на тлі значної кількості збиткових підприємств молокопереробної галузі України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням формування та оцінки фінансового потенціалу підприємства присвячено роботи таких провідних вітчизняних дослідників, як: В. Г. Андрійчук, М. Я. Дем'яненко, І. Ю. Гришова, В. А. Борисова, А. В. Чупис, Б. Й. Пасхавер, О. Зборовська, М. Й. Малік, П. Т. Саблук, П. К. Бечко, О. О. Непочатенко, П. А. Лайко, І. С. Чухно, Н. С. Танклевська, І. Н. Топіха, Т. А. Чернявська, В. В. Лебедева, та ін. [1-9]. Проте аналіз публікацій з питань методології оцінки відтворення оборотних активів підприємств молокопереробної галузі, методичних рекомендацій щодо ресурсного забезпечення галузі і фактичної наявності економічного потенціалу розвитку молокопереробних підприємств свідчить про недостатню їх розробку та принципову поляризацію у діапазоні існуючих означень.

Постановка завдання. Дослідити сучасний стан впливу потокових та ресурсних концепцій на формування оборотних активів підприємств молокопереробної галузі та напрями ефективного розміщення фінансових потоків в оборотних активах молокопереробних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчаючи сутність фінансових ресурсів як частини активів, та фінансових потоків як основоположної економічної категорії зведення фінансового потенціалу підприємства в довгостроковій перспективі, деякі автори вважають доцільним навести точку зору зарубіжних економістів щодо активів, яка використовується в практичній та теоретичній діяльності фірм. Відповідно до міжнародної термінології обліку, активи – це господарчі ресурси, які повинні принести певні вигоди підприємству й характеризують його господарські засоби за складом та напрямками їх використання [2, 3]. Активи є економічними ресурсами, які належать підприємству, сформовані за рахунок інвестованого в них капіталу, що опосередковуються рухом фінансових потоків і характеризуються детермінованою вартістю та можливостями в процесі їх кругообороту генерувати дохід за певного рівня ризику.

Поряд із виробничими основними та оборотними засобами кожне підприємство забезпечує безперервність виробничого процесу за допомогою засобів у сфері обігу, що зумовлене наявністю товарно-грошових відносин. Уречевленим носієм засобів у сфері обігу є готова продукція, грошові засоби у розрахунках. На відміну від засобів у сфері виробництва, які беруть участь у створенні нової вартості, засоби у сфері обігу є тільки носіями вже створеної вартості і, відповідно, не поділяються на основну й оборотну частини [4]. Оборот як усієї сукупності, так і окремих видів активів підпорядкований певним циклам – господарському, операційному, інвестиційному тощо, і частина активів може бути іммобілізована з операційного циклу під-

приємства, але не з господарського циклу. Таким чином, під оборотними засобами розуміють ту частину оборотних активів, що сформована для участі в операційній діяльності підприємства, беручи участь в кругообороті, набуває форми грошових і матеріальних операційних оборотних активів [5]. Отже, оборотні засоби функціонують одночасно у сфері виробництва і у сфері обігу й набувають відповідно матеріальної та грошової форми. Тому, вивчаючи ту чи іншу сукупність показників у різні періоди, можна спостерігати в які об'єкти було спрямовано фінансові потоки і ті структурні зміни, які відбуваються в процесі функціонування фінансових потоків. Закономірність пропорційного розподілу сформованого обсягу фінансових потоків між операційною, інвестиційною та фінансовою видами діяльності молокопереробних підприємств встановлює необхідність всебічного аналізу формування та використання їх фінансового потенціалу.

Структурні зрушення дають змогу вивчити внутрішні негативні і позитивні зміни, які відбуваються на молокопереробному підприємстві з його активами. Для вивчення складу і сфери застосування фінансових потоків в активах підприємства останні групують за економічно однорідними ознаками. При цьому треба знати, до яких видів активів спрямовано фінансові потоки, який їх стан і цільове призначення, де вони розміщені й за рахунок яких джерел сформовані. Особливу роль у функціонуванні фінансових потоків відіграють оборотні активи, що в якості об'єктів інвестування переміщують на себе певні сутнісні характеристики фінансових потоків.

Оборотні активи в якості об'єкту інвестування фінансових потоків характеризуються мобільністю, руху та, відповідно, структурної трансформації, в результаті чого можуть бути швидко перетворені з одного виду в інший при управлінні та регулюванні фінансових потоків. При змінах кон'юнктури товарного, споживчого та фінансового ринків чи інших екзогенних факторів оборотні активи не потребують додаткових витрат в процесі диверсифікації операційної діяльності.

Оборотні активи займають високу долю майнових ресурсів молокопереробних підприємств, забезпечення оборотними активами набуває стратегічного значення при реалізації завдань сталого розвитку та нарощення фінансового потенціалу підприємства. За допомогою саме оборотних активів підприємства забезпечують свою платоспроможність та ліквідність, за необхідності оборотні активи можуть бути перетворені в грошові активи, а управлінські рішення щодо спрямування фінансових потоків в оборотні активи мають короткий термін здійснення, що забезпечує швидкість їх обороту.

Якість та обсяги формування портфелів оборотних активів, багатоеlementний склад, функціональні форми та організація кожної стадії їх обороту, ризики використання в господарській діяльності молокопереробного підприємства в більшості визначають можливості отримання очікуваного доходу спрямованого в операційну діяльність обсягу фінансових потоків в довгостроковій перспективі.

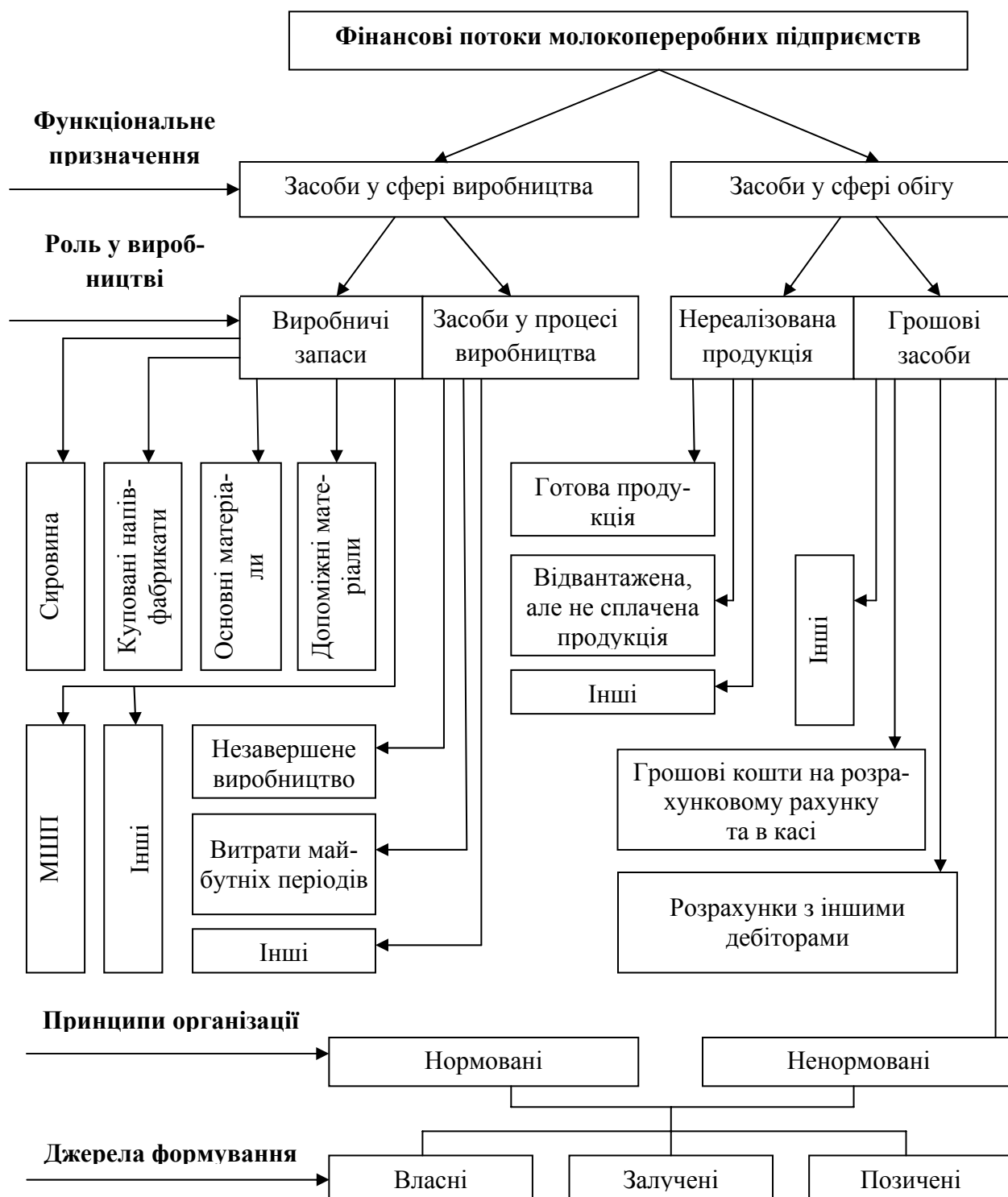

Рис 1. Фінансові потоки за функціональним призначенням в операційному процесі [2]

Якщо розглядати безперервний регулярний фінансовий потік спрямований в оборотні активи та функціонуючий в процесі кругообороту в окремих мінімальних інтервалах оглядового періоду, то можна стверджувати, що обсяг фінансового потоку розміщеного в оборотних активах є величиною паритетною сформованому обсягу оборотних активів підприємства. Отже, динаміка вартості залишків елементів оборотних активів в мінімальних інтервалах часу дорівнює динаміці вартості та обсягу фінансового потоку. Виходячи з цього, ефективність оптимізації фінансових потоків, що розміщено в

оборотних активах, можна визначити за наступними критеріями: розміром зниження сукупного обсягу та окремих видів залишків оборотних активів при незмінному обсягу виробництва; скороченням тривалості одного кругообороту; розміром зниження витрат обслуговування фінансового потоку молокопереробного підприємства. Показники залишків фінансових ресурсів не є безпосередніми показниками фінансових потоків підприємства. Але показники залишків фінансових ресурсів знаходяться в прямій взаємозалежності й взаємоузгодженості з показниками фінансових потоків.

Висновки. В теперішніх умовах функціонування молочної галузі втрачає актуальність ретельно розроблена класифікація, понятійний апарат і наукові ідеї літературних попередників щодо виділення оборотних коштів з поняття оборотних активів, оскільки ринкова господарська діяльність молокопереробних підприємств спрямована на отримання прибутку не обов'язково виробничим шляхом, наслідки чого відчув весь агропромисловий комплекс під час світової фінансової кризи. Це добре прозирає при обчисленні центрального показника фінансової результативності - рентабельності до виробничих фондів, куди за змістом повинні включатися всі активи та вказує на проблему імунізації сформованих портфелів оборотних активів.

Список використаних джерел:

1. Дем'яненко М. Я. Вплив фінансових факторів на формування доходності аграрних формувань / М. Я. Дем'яненко // Вісник ХНТУСГ. – 2009. – Вип. 85. – С. 23–28.
2. Борисова В.А. Напрями економічного відтворення ресурсного потенціалу АПК/ В.А.Борисова// Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит» - 2008. - №2(25). – С.236
3. Гришова І.Ю. Розміщення фінансових потоків в оборотних активах молокопереробних підприємств. Сучасні тенденції розвитку аграрної економіки. Колективна монографія. / Під. ред. д.е.н., професора Ю. О. Нестерчук.- Умань : Видавець «Сочинський», 2011.- С. 162-173
4. Гришова І.Ю. Аналіз концептуальних підходів до управління фінансовими ресурсами переробних підприємств АПК//І.Ю.Гришова./ Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії: Збірник наукових праць. Вип.2(19): Економічні науки. – Чернівці : Технодрук, 2010. –С. 76-84.
5. Зборовська О. М. Логістичні аспекти управління оборотним капіталом промислових підприємств : Монографія. – Д. : Вид-во ДУЕП, 2008. – с. 200.
6. Молочна промисловість шукає шляхи оптимізації роботи [Електронний ресурс]//Режим доступу до публікації: <http://www.agribusiness.kiev.ua/uk/news/ukraine/07-12-2007/2005/>.
7. Петруня Н.В. Особливості управління оборотними активами сільськогосподарських підприємств// Н.В.Петруня /Аграрний вісник Причорномор'я. – Одеса: ОДАУ, 2009.-№49.-С.143-147.
8. Сікора І. Особливості оцінки оборотних активів на виробничих підприємствах [Текст] / І. Сікора // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. - № 9. – С.13-18.
9. Носов, П. Л. Сучасна класифікація оборотних активів [Текст] / П. Л. Носов // Економіка і держава. – 2008. - № 7. – С.43-46.
10. Чухно І. С. Визначення економічної сутності поняття “оборотні активи підприємства” [Текст] / І. С. Чухно // Регіональна економіка. – 2008. - № 6. – С. 62-69.

Рецензент: к.е.н., професор Аранчій В.І.